

[Landbrugsministeren.]

velvillige modtagelse, som dette lovforslag har fået, og kan måske sige til den sidste ærede ordfører for centrum-demokraterne, at det ikke rigtig er sagen i øjeblikket at pålægge statskassen yderligere udgifter, tværtimod. Det, regeringen og ministrene er pålagt i denne tid, er netop det modsatte: at nedskære statens udgifter. Derfor tror jeg ikke, det ville blive rigtig vel modtaget, hvis man kom til folketinget og præsenterede et forslag, som ville betyde yderligere udgifter for statskassen. Jeg vil derfor gerne henholde mig til lovforslagets tekst med hensyn til, hvem der skal betale de udgifter, det drejer sig om.

I øvrigt vil jeg gerne sige til hr. Wamberg, der ønsker oplyst, hvilke medlemmer det omtalte udvalg skal have, at det er min opfattelse, at dette udvalg skal have 3 medlemmer, og at de skal udpeges af de tre grupper af erhvervsorganisationer inden for de tre erhverv, det drejer sig om. Det kan måske nok give nogle problemer inden for de enkelte erhvervsorganisationer, men vi har i landbrugsministeriet til hensigt at anmode erhvervenes forskellige organisationer om i fællesskab at udpege ét medlem henholdsvis fra landbrugs-, fiskeri- og vognmandserhvervet, således at vi kun får de tre medlemmer, og således at disse tre medlemmer repræsenterer de samlede erhvervsinteresser, der måtte være inden for de pågældende erhverv.

Det bliver nok ikke så vanskeligt, som det måske umiddelbart kunne se ud til. Vi har i landbrugsministeriet lagt vægt på at få et så snævert udvalg som muligt både af hensyn til arbejdsgangen i udvalget og af hensyn til de omkostninger, som det jo indebærer, at man skal tilkalde folk udefra, som har forpligtelser i et sådant udvalg.

Jeg vil gerne sige til fru Jette Boutrup, der spørger, hvem der skal betale, at det er ganske klart hensigten, at det skal de vognmænd, som agter at lade deres vogne godkende som transportmidler til letfordærlige fødevarer. De skal have et certifikat, som de får udstedt, efter at vognen er godkendt, og de skal betale de omkostninger, der er forbundet hermed.

Jeg har ikke nogen som helst fornemmelse af, at EF-Domstolen ikke skulle godkende disse omkostninger. Jeg tror, jeg kan sige som den generelle opfattelse, at alle EF-landene i løbet af ganske kort tid vil ratificere denne overenskomst og, så vidt jeg er informeret, på præcis

samme måde, som vi agter at ratificere den her i landet.

Der er rejst en række detailspørgsmål, som selvfølgelig kan belyses i udvalget, men jeg vil bede udvalget om at arbejde hurtigt, for den 21. november er skæringsdagen, og vi er allerede informeret om, at nogle af de lande, vi har allermest forbindelse med på dette område, fra den 21. november vil forlange certifikater for, at disse transportmidler er godkendt under denne konvention; derfor haster det faktisk en lille smule.

Jeg siger tak for tilslutningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. (Ophævelse af beskatningen af produktionsjord til amtskommunen) [af Aksel Pedersen m. fl.]

(Lovforslag nr. L 10. Fremsat 6/10 76).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme. (Ophævelse af dækningsafgift for private erhvervsjendomme) [af Aksel Pedersen m. fl.]

(Lovforslag nr. L 11. Fremsat 6/10 76).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Venstres lovforslag nr. L 10 er nogenlunde identisk med det lovforslag, som man fremsatte i sidste folketingsår. Da vi havde dette tidligere forslag til første behandling her i salen, blev det bl. a. behandlet sammen med et forslag fra de radikale om en såkaldt arealafgift. Forslagene har delvis tilfælles, at de begge

[Indenrigsministeren.]

ophæver den amtskommunale grundskyld af produktionsjorden. Mens denne ophævelse står helt alene efter venstres forslag, blev den hos de radikale kombineret med en arealafgift. Det var tanken, at denne arealafgift skulle beregnes på grundlag af jordens såkaldte bondegårdsværdi, og at provenuet skulle tilbagebetales til landbruget under ét i form af støtte til forskellige erhvervsøkonomiske foranstaltninger inden for landbrugssektoren.

Jeg tog ved den tidligere førstebehandling afstand fra venstres forslag om en isoleret ophævelse af den amtskommunale grundskyld af landbrugets produktionsjord, men gav samtidig udtryk for, at jeg var villig til at se nærmere på det radikale forslag, hvor der sættes noget andet i stedet for den ophævede grundbeskatning.

Siden er der jo sket det, at spørgsmålet om ejendomsbeskatning er indgået som et led i boligforhandlingerne, som også venstre deltager i. Vi har i denne forbindelse været inde på spørgsmålet om indførelsen af en arealafgift, og jeg mener i og for sig, vi må fortsætte forhandlingerne dér.

Fra mit partis side er vi stadig villige til at drøfte forskellige former for løsninger af problemerne omkring den amtskommunale grundskyld af produktionsjorden, men finder det fuldstændig virkelighedsfjernt at tro, at man bare kan fjerne beskatningen på produktionsjord.

Som venstres forslag foreligger, må jeg derfor ligesom ved første behandling sidste gang sige, at jeg ikke kan medvirke til en gennemførelse af lovforslaget.

Hvad angår lovforslag nr. L 11 om ophævelse af dækningsafgiften, er det den bestemmelse i ejendomsskattelovens § 23 A, som venstre ønsker ophævet, som giver kommunerne, men derimod ikke amtskommunerne, ret til at opkræve dækningsafgift med indtil 10 promille af ejendomme, der anvendes til kontor, forretning, hotel, fabrik, værksted eller lignende øjemed. Det, afgiften beregnes af, er forskelsværdien, altså ejendomsværdien minus grundværdien, som normalt svarer til en bygnings værdi.

Afgiften blev indført i sin nuværende form i 1961; formålet med dækningsafgiften var, at de pågældende ejendomme skal bidrage til de udgifter til veje, gader, parkeringspladser, brandvæsen m.v., som disse ejendomme medfører for den enkelte kommune, og som denne

ikke i samme omfang som hidtil kan få dækning for gennem ejendomsskatterne, efter at ejendomsskylden er fikseret. Det gælder særlig nyopførte bygninger, som overhovedet ikke har ejendomsskyld, den såkaldte fikserede ejendomsskyld.

Begrundelsen for afgiften står efter min opfattelse stadig ved magt, og jeg mener derfor ikke, at der nu skulle være anledning til at hæve den; det er en ret, men ikke en pligt, kommunerne har.

Venstre anfører i bemærkningerne til lovforslaget, at det skulle være en konsekvens af partiets forslag om at ophæve den amtskommunale grundskyld af landbrugets produktionsjord. Dækningsafgiften er imidlertid, som jeg har fremhævet, en bygningsskat, som kun opkræves af primærkommunerne, og som hviler på andre hensyn end grundskylden. Derfor synes jeg nok, man kan sætte et stort spørgsmålstegn ved den sammenhæng mellem de to former for ejendomsbeskatning, som venstre åbenbart påberåber sig.

Heller ikke i dette tilfælde kan jeg medvirke til en gennemførelse af lovforslaget.

Ove Hansen (S):

Jeg vil gerne være venlig over for venstre, men når vi ser på lovforslag nr. L 10, må jeg erkende, at venligheden har en grænse. Det er ikke første gang, vi har et sådant lovforslag fra venstre om ophævelse af beskatning på produktionsjord, og nu skal vi altså se på det igen. Jeg forstår ikke rigtig, hvad man mener hermed, for al produktion i vort land er vel belagt med afgifter og skatter. Det er landbrugsjorden også, men det er der også taget hensyn til ved værdiansættelsen. 85 pct. af landbrugsjorden i Danmark er i dag vurderet til under 1 kr. pr. m². Denne lave værdiansættelse fortæller lidt om, at det er dyrkningsjord, der er tale om, og at der derfor ingen særlig beskatning skal finde sted. Erhvervslivet, industri og fabrikker må betale skatter, grundskyld, ofte efter helt andre værdiansættelser, end man kender for landbrugsjordens vedkommende.

Jeg vil gerne sige, at her ville der blive tale om en omlægning af skattebyrden. Det lyder nok, som om det er en lettelse, men denne lettelse for landbrugets vedkommende skal betales af andre. Hvis venstre – sagt stadig væk i al venlighed – ikke skulle få noget ud af forslaget denne gang, men måske til næste folketingsår

[Ove Hansen.]

kommer med et nyt forslag igen, vil jeg sige, hvordan jeg synes dette forslag skulle være. Det skulle lyde på, at venstre foreslår, at de personlige skatter til staten sættes op med 350 mill. kr. om året, og når så dette var vedtaget, så skulle man måske bagefter vedtage, at dette provenu på 350 mill. kr. skulle komme landbrugsjorden til gode; så vidste folk, hvad det drejede sig om. Som det er pakket ind her, forstår man det ikke rigtig.

Ministeren har sagt, at regeringen ikke kan medvirke, men at man er villig til at se på problemerne, og det er mit parti også. Vi har jo boligforliget og nogle problemer omkring boligen og omkring 16. alm. vurdering, så selv om mit parti – og det skal siges – ikke kan medvirke til lovforslaget i den skikkelse, det har, er vi villige til at drøfte problemerne. Vi kender også et andet forslag fra de radikale fra i fjor om arealafgift osv., vi er naturligvis villige til at se på dette i et udvalg.

Må jeg sige om lovforslag nr. L 11 vedrørende dækningsafgiften, som man også foreslår ophævet, at det kan mit parti ikke medvirke til, og jeg skal begrunde det. Indtil vi i 1961 indførte en dækningsafgift, skulle der betales bygningssskyld af alle bygninger, erhvervsbygninger, forretningsbygninger og privat byggeri. Den fjernede man så, således at alt byggeri for fremtiden blev fritaget for at svare kommunal bygningssskyld. Jeg tror, det var en rigtig beslutning, man traf dengang i 1960-61, men man måtte erkende, at større byggerier, industribyggeri og erhvervsbyggeri, kunne påføre ekstraudgifter for en kommune, og derfor var man enige om, at man skulle have dækning for sådanne udgifter. Derfor kom denne dækningsafgift, som ikke er en skat, men en afgift til at dække de udgifter, som erhvervsbyggeri eller andet byggeri kan påføre en kommune. Derfor er den ret og rimelig. Derfor vedtog vi det, som også er gældende lov i dag, at det skal overlades til det kommunale selvstyre selv at bestemme, om det har brug for en sådan dækningsafgift. Den kan variere fra 1 til 10 promille, og det overlades til det kommunale selvstyre at fastsætte den, kommunestrukturen taget i betragtning. Jeg synes, det er en fornuftig lovgivning, men nu vil man altså gribe ind i det kommunale selvstyre. Det synes jeg er urimeligt, og derfor vil jeg gerne sige, at mit parti ikke kan medvirke til denne lovs gennemførelse.

Maisted (FP):

Vi har forståelse for en lettelse af erhvervslevets omkostninger, men som vi tidligere har sagt, skal det ikke være ensidige lettelser. Til løsning af disse problemer vil vi genfremsætte vort forslag om nedsættelse af amtsgrundskyldpromillen fra 20 til 15 for at skære toppen af ejendomsbeskatningen, og for at undgå skatteforhøjelser ønsker vi at udsætte den 16. alm. vurdering. Vi ved, at på grund af den indkomstpolitik, vi fører her i landet, udvikler landbruget sig til et gammeldands erhverv, fordi lovgivningen hindrer generationsskifte, fornyelse, modernisering, øget effektivitet og en bedre valutaindtjening. Dette gælder ikke blot landbruget, men også en række andre erhverv, og til løsning af disse problemer er der kun at afvikle indkomsts-katten og fjerne kapitalvindingskatten.

Venstres forslag har et for ringe sigte og er for ensidigt. Hvad der kan vække bekymring, er, at venstre vil indføre afgifter i stedet for de faste skatter, som venstre vil afskaffe. Det kunne måske nok være interessant at høre, hvilke afgifter venstre vil indføre, og hvilke erhverv der skal betale disse afgifter.

Aase Olesen (RV):

Der er heller ingen ændring i det radikale venstres holdning til venstres forslag, som her genfremsættes. Vi er fortsat modstandere af en isoleret nedsættelse af amtsskatterne, hvorunder også en isoleret ophævelse af skat på produktionsjord hører.

Som ministeren nævnte det, fremsatte det radikale venstre sidste år forslag om indførelse af en arealafgift, der kunne sættes i stedet for amtsskatterne på produktionsjorden, men således at en del af provenuet kunne anvendes til at udjævne den ulighed, der efter vort EF-medlemskab er skabt mellem den animalske og vegetabiliske produktion gennem produktionsafgifterne på husdyrbruget.

Jeg skal ikke gå nærmere ind på spørgsmålet i dag. Alle ved, at disse problemer for tiden forhandles mellem boligforligspartierne, og jeg kan på det radikale venstres vegne udtrykke tilfredshed med, at alle de implicerede partier nu er parat til positivt at drøfte arealafgiften. Da det også gælder venstre, ser jeg egentlig ingen grund til, at vi her skulle bruge mere af tingets tid til at diskutere lovforslag nr. L 10 på nuværende tidspunkt.

[Aase Olesen.]

Vi kan heller ikke anbefale lovforslag nr. L 11 om bortfald af dækningsafgiften. Det forekommer meget besynderligt, at man i en periode, hvor man generelt ønsker at holde indkomstskatten i ave, kan se et forslag fra et ansvarligt parti om bortfald af den ene ejendomsskat efter den anden. Jeg finder, det efterhånden er en forbavsende politik fra venstres side.

Kristine Heltberg (SF):

Ja, det skal ingen hemmelighed være, at SF naturligvis ikke kan se noget særlig positivt i nogen af de to lovforslag, som venstre er kommet med her. Vi er tværtimod temmelig forbavsende over, at man, på baggrund af den indflydelse, man har haft på vores medlemskab af EF, nu kommer, havde jeg nær sagt, pivende og klager over konkurrenceforvridning o. lign. og andre byrder, der pålægges landbruget som følge af vores EF-medlemskab. Det har man virkelig selv været ude om.

Derudover mener jeg, det er helt mærkværdigt, at man vil gøre misforholdene inden for landbruget værre, end de er i forvejen, ved et lovforslag, der i og for sig ganske entydigt er til fordel for kornlandbruget og til skade for den animalske produktion, dvs. til gavn for de store jordbesiddere; de meget store behøver vi ikke tage med her, men bare de nogenlunde store kornlandbrug har langt mere fordel af det end f. eks. husmandsbrugene. Alene en sådan fordeling er mærkværdig og i strid med de almindelige tendenser, som vi i hvert fald går ind for.

En anden ting er, at det forekommer forbløffende, at man i den grad tænker på indtægten og fordelene her og nu for de landmænd, der sidder på gårdene, i stedet for at tænke på landbrugets almindelige interesse, der ganske givet er at fremme generationsskiftet i landbruget. Der er ingen grund til, at udslidte mennesker skal hænge ved de eksisterende brug. Det vil være en fordel både menneskeligt set og ikke mindst også erhvervsmæssigt set og for landets produktion, at generationsskiftet fremmes. Ved lovforslag nr. L 10 er det det stik modsatte, der opnås, idet skattelettelsen vil blive kapitaliseret og blive lagt over på de unge landmænd, der er interesseret i overtagelse af landbrug. Det kan vi overhovedet ikke se hvordan man kan medvirke til.

For nylig var der i øvrigt nogle interessante udsendelser i fjernsynet, hvor man kunne se

den fremragende måde, som man i det hollandske landbrug havde indrettet sig på, især hvad angår generationsskiftet. Gad vidst, om man har tænkt over, hvad der ligger til grund for denne tilsyneladende voldsomme udvikling i det hollandske landbrug, som vi måske nok har visse sympatier med, men som vi vel egentlig også stadig konkurrerer med.

En anden ting er, at vi ikke kan gå med til, at de udgifter, der derved ikke bliver dækket – man jonglerer her med tal, men millionbeløb er det under alle omstændigheder, og formodentlig drejer det sig om betydelig større beløb end de 190 mill. kr., som venstre opererer med – som på længere sigt er milliardbeløb, overlades det lønmodtagerne at klare. Betyder det, at man fra venstres side vil gå ind for direkte skatter, eller skal serviceniveauet yderligere nedskæres?

Mangt og meget af det, jeg her har sagt, er i og for sig en gentagelse af det, som mit partis ordfører i denne sag, hr. Ømann, sagde, dengang det tilsvarende lovforslag var til behandling i fjor, men ikke desto mindre vil jeg minde, at man dengang bemærkede et kedsommeligt frieri, synes vi, fra venstre til fremskridtspartiet. Vi vil med stor opmærksomhed følge, om dette frieri vil gentage sig, eller om man er kommet på bedre tanker. Det synes jeg vil være interessant, også ud fra en mere generel synsvinkel, end lovforslaget strengt taget giver anledning til.

Vi mener principielt – og det har vi givet udtryk for ved gentagne fremsættelser af lovforslag – at der ikke bør være gevinst ved at eje produktionsjord. Vi vil godt være med til, at byrderne ikke kastes over på de folk, der producerer, men det helt grundlæggende synspunkt er, at jorden bør være fælleseje, og det er det synspunkt, vi må betragte som grundlaget, hvorfor vi ikke kan gå ind for lovforslag nr. L 10 og heller ikke for lovforslag nr. L 11, som venstre betragter som et konsekvenslovforslag. Jeg vil, som hr. Ove Hansen gjorde opmærksom på, og som indenrigsministeren var inde på det, anføre det som en betragtning, at vi nok kunne diskutere denne dækningsafgift også ud fra andre synsvinkler, men alene dette, at det er et sammenhørende lovforslag, og at det har en lignende intention, nemlig at kaste byrderne over på de svageste skuldre i samfundet, bevirker, at vi overhovedet ikke kan se, hvordan vi kan medvirke til det på den anden vis end ved at få hele problemstillingen drøftet én gang til i udvalget, hvad vi naturligvis altid er villige til.

Hagen Hagensen (KF):

Det konservative folkeparti vil gerne være med til at lempe grundbeskatningen. Det har vi ofte givet udtryk for, og det skal også blot siges her. Om venstres forslag er det rette, må vi drøfte. Jeg forstår godt, hvad venstre mener med produktionsjord, men der kan godt være en lidt udvidet fortolkning af, hvad produktionsjord er, og jeg hører til dem, der godt vil give den lidt udvidede fortolkning.

Men nu vel, der er da grund til at tænke på, hvad vi kan komme igennem med. I den forbindelse synes jeg, der er grund til at nævne, at hr. Maisted sagde noget om, at man ville genfremsætte forslaget om en nedsættelse af amtsgrundskylden fra 20 til 15 pct. – undskyld, promille, så galt er det ikke blevet endnu – og også problemet om at få ophævet kapitalvindingskatten. Det er forhold, vi er gået ind for – det er ikke til debat her i dag – men det kommer nok til at gå ind i en større sammenhæng, og vi erkender for vort vedkommende, at når vi er med til at drøfte forholdene omkring grundbeskatning i forbindelse med boligforliget og de aftaler, der skal sluttes eller måske kan blive sluttet dér, er vi gået stærkt ind for, at 16. alm. vurdering ikke bør have skattemæssig virkning med de voldsomme forhøjelser, man kan tænke på der kommer ud deraf.

Lad mig så skynde mig at sige, at den arealafgift, som fru Aase Olesen talte om igen i år, og hvor jeg desværre har forstået at også ministeren er begyndt at tale lidt om, at den kan man drøfte nærmere, at dér er vi ikke hjemme, når man skal drøfte den. Vi mener, det er en gal vej at køre, og vi må se at finde ud af at komme ind på den rette vej igen, og det kan måske være at lette de samlede grundskatter i nogen grad.

Når jeg har sagt det, vil jeg godt sige et par enkeltheder om lovforslag nr. L 10 og nr. L 11.

Den første er, at begrundelsen, som bruges om, at produktionsjorden skulle fritages, fordi afgiften er en omkostning, som man i dårlige år godt kan trække fra, men ikke har nogen nytte af at trække fra ved sin skatteopgørelse, er kun den halve sandhed. Vi har jo en regel om, at man kan overføre underskud i hvert fald 2 år frem – nogle af os ville gerne have, at det kunne føres frem flere år endnu – men derfor er begrundelsen om, at man slet ikke kan komme til at udnytte den fradragsberettigede grundskat, ikke rigtig.

Dernæst vil jeg gerne om lovforslag nr. L 11

sige, at jeg er enig i de bemærkninger, der er gjort om, at man her søger at gribe ind i det kommunale selvstyre, som jeg i hvert fald for mit vedkommende sætter højt. Man vil også kun i nogen grad borttage dækningsafgiften, idet det kun er på erhvervsjendomme, hvorimod offentlige ejendomme stadig væk skulle være undergivet den afgift.

Hr. Ove Hansen gav en glimrende redegørelse for, hvorfor dækningsafgiften er blevet indført, og understregede også, hvad jeg godt vil have lov til at gentage, at kommunerne jo ingen pligt har, men en ret, til at opkræve dækningsafgift. Der er nogle – også større kommuner – der ikke gør brug af denne ret, men den by, som vi står i, og byer, der ligger i nærheden heraf, kan simpelt hen ikke for tiden undvære de indkomster, de får af dækningsafgiften, som jo også er betaling – og den eneste betaling stort set – kommunerne får for at skulle have visse erhvervsfirmaer og -virksomheder liggende. Den fordeling, der finder sted af aktieselskabsbeskatningen imellem stat og kommune, gør jo, at en kommune i mange tilfælde slet ikke får noget eller næsten ingenting ud af selskabsskatten, selv om man måske har selskabets hovedkontor liggende, og alt hvad der følger deraf. Det fordeles jo på grundlag af mandtimer og kan meget vel gå den enkelte kommune helt forbi.

Jeg synes altså ikke, det er nogen velovervejet idé, og i hvert fald er det helt givet, at den ikke kan sammenlignes med skat på produktionsjord, al den stund det er en skat på forskelsværdien på ejendomsværdien.

Ritta Ahm (KrF):

Som jeg har sagt før, er det jo ingen hemmelighed, at der for øjeblikket føres forhandlinger under boligministeriet og også under indenrigsministeriet for at prøve at løse problematikken omkring 16. alm. vurdering, grundskyld, arealafgift og mange, mange andre boligpolitiske spørgsmål, og kristeligt folkeparti er også med i disse forhandlinger. Jeg synes derfor ikke, det tjener noget som helst formål at tage drøftelserne op her omkring grundskyld isoleret. Det kan ikke blive andet end gentagelser, vi har jo set denne sag før i dette ting.

Jeg kan derfor kun sige, at kristeligt folkeparti mener, vi skal løse problemerne omkring 16. alm. vurdering. Grundskyldproblematikken skal vi også forsøge at finde ud af, antagelig med en arealafgift. Men jeg vil gerne sige, at

[Ritta Ahm.]

problemerne skal løses på en acceptabel måde, og det siger jeg adresseret både til venstre og til højre side i denne sal. Jeg synes, vi må se, hvilke resultater udvalget kommer til, og jeg kan ikke lade være med at sige, at jeg er meget skuffet over, at venstre ønsker at køre en propagandasag igennem her i dag, når de selv sidder i disse forhandlinger.

Så kommer spørgsmålet om dækningsafgift. Denne sag er at gribe ind i det kommunale selvstyre, og det gør vi ganske vist af og til, men det er jo fuldstændig op til kommunerne selv, om man vil opkræve dækningsafgiften eller ej, så derfor finder jeg det helt overflødigt at komme med dette lovforslag. Lad dog kommunerne selv bestemme, i hvilket omfang man ønsker denne dækningsafgift indført.

Men jeg kunne sådan set godt tænke mig at få at vide – jeg ved ikke, om indenrigsministeren har oplysningerne i dag, ellers kan vi da få det at vide i udvalget – hvor stort et beløb det i grunden drejer sig om på landsplan.

Fuglsang (DKP):

Den idé med at skaffe sig af med skatterne på jord er jo en gammel kending, som i forskellig udformning fremsættes af partierne til højre for midten. I dag møder venstre med dette forslag om at ophæve beskatningen til amtskommunen af det, de kalder produktionsjord, på tirsdag stilles vi over for et forslag fra fremskridtspartiet om at afskaffe kapitalvindingsskatten, og adskilligt mere af samme art er jo stillet os i udsigt.

Det er blevet til et næsten traditionelt kapløb om at fremstille sig som landmændenes sande venner, specielt imellem venstre og fremskridtspartiet, mens, så vidt jeg kan se, de konservative er ved at opgave at spille rollen som outsider. Med hensyn til dette med at være landmændenes sande venner så synes jeg, at en hel del erfaringer har vist, at der er grund til at advare mod den slags venner. Ét er, at der selvfølgelig kan være grund til at se en hel del på at ændre også jordbeskatningen, men det er jo ikke det, man vil fra disse partier. Man vil ikke ændre eller forbedre, man vil simpelt hen afskaffe den uden at sætte noget andet i stedet. Hvad det betyder, viser udviklingen på en masse områder med hensyn til jord og jordpriser, bl. a. det, som er sket, siden man i sin tid væltede jordlovene uden at sætte noget andet i stedet.

Nu siger man her, at man vil afskaffe skatten på produktionsjord, fordi denne skat betyder øgede omkostninger og virker konkurrenceforvridende inden for den i sandhed skarpe konkurrence inden for fællesmarkedet. Men hvis vi nu skal føre denne tankegang videre, så har vi jo i vores bitte land ved siden af selve jorden kun én anden produktivkraft, nemlig det menneskelige arbejde, og der er jo ingen, som hverken foreslår eller tænker på at fritage det fra skat eller andre byrder, vel tværtimod. Når man taler om, at skatter betyder stigende omkostninger, så er der vel ingen, der vil bestride, at også på dette område betyder skatterne stigende omkostninger. Det er faktisk noget, det er meget svært at komme uden om.

Det, som man vil her, og det, som man vil ved at fjerne de andre jordskatter, er for det første simpelt hen at gavne de større jordbesiddere, men dernæst at vælte deres byrder over på andre befolkningslag, først og fremmest lønmodtagerne, og dette samtidig med, at den almindelige tendens går ud på at lægge stadig større byrder over på amts- og primærkommunerne.

Endelig vil jeg da sige, at man fremstiller disse jordskatter som den store byrde på landbruget og den store hindring for generationskifte, modernisering osv. osv., men sagens kerne er jo, at sammenlignet med en række andre byrder er de relativt små. F. eks. i 1974 var de samlede ejendomsskatter – jeg siger de samlede – 800 mill. kr., for øvrigt det samme som de samlede lønudgifter, men samtidig steg det, som man betalte til banker og andre kreditinstitutioner, til i 1974 at være 2.100.000.000 kr.

Jeg tror nok, at konklusionen af dette er klar. Vi vil nok være med til at skabe bedre betingelser for det arbejdende landbrug, men vi finder på ingen måde, at dette forslag er det rigtige.

Endelig vil jeg bare om det andet forslag, som er klistret på af temmelig uransagelige grunde, sige så meget, at vi har fremsat et forslag om nøjagtig det samme emne den 1. oktober, men ved skæbnens ugunst eller ved en misforståelse eller teknisk fejl, hvad ved jeg, er resultatet i hvert tilfælde blevet, at vores forslag først er fremsat i går, den 13. oktober. Der er den forskel på de to forslags indhold, at det forslag, som venstre har fremsat, forudsætter, at dækningsafgiften ophæves for private erhvervsjendomme, mens vores forslag går ud

[Fuglsang.]

på at ophæve maksimumsgrænsen på 10 promille, sådan at det kommunale selvstyre, man har talt om, faktisk får større muligheder og kommunerne bliver mere frit stillet på dette område, sådan som de er så nogenlunde med hensyn til grundskyldpromille og udskrivningsprocenter. Af dette turde det fremgå, at vores holdning til dette sidste lovforslag er lige så lidt positiv som til det første.

Hans Chr. Jepsen (CD):

I anledning af det foreliggende lovforslag fra venstre om ophævelsen af beskatning af produktionsjord til amtskommunerne og det tilhørende forslag om ophævelse af dækningsafgift for private erhvervsjendomme har jeg som ordfører for centrum-demokraterne følgende bemærkninger.

Der skal ikke herske nogen tvivl om centrum-demokraternes principielle holdning til de foreliggende forslag. Centrum-demokraterne har gang på gang udtalt, at det er urimeligt med en beskatning af produktionsjord og dermed også med en beskatning af erhvervsjord i øvrigt.

Jeg vil også gerne personligt tilføje, at jeg som landmand naturligvis støtter dette synspunkt meget stærkt. Det er ikke første gang, vi her i folketinget har et sådant forslag til behandling, og det er også et forslag, som i høj grad har været drøftet i den offentlige debat. Og hver gang der har været lejlighed til det, har vi fra CDs side understreget, at der her er tale om en urimelig beskatning, som bør bringes til ophør.

Men de ovenanførte synspunkter hindrer ikke den kendsgerning, at der er en række politiske problemstillinger med en indbyrdes sammenhæng, som man ikke kan se bort fra. Ophævelsen af beskatningen af produktionsjord hænger således logisk ret nøje sammen med beskatningen – og her altså specielt grundskatterne – af fast ejendom i øvrigt.

Fra CDs side har vi flere gange ikke alene her i folketingssalen, men også i debatten udenfor opfordret til et samarbejde mellem de partier, som måtte have fælles interesser her, for at vi kunne få standset grundskatternes himmelflugt.

Vi har også opfordret partierne med en fælles interesse til en aktion for at dæmpe den urimelige indirekte beskatning, som finder sted på parcelhusområde gennem den såkaldte fiktive

lejeværdi, som endog kan føre til, at visse parcelhuse får fiktive overskud. De er fiktive, fordi de jo ikke modsvarer en reel indtægt. Derimod er det ikke et fiktivt spørgsmål, hvilken konsekvens det får for selvangivelsen. Der er nemlig tale om, at man direkte skal betale en yderligere skat af fast ejendom.

Derfor er det centrum-demokraternes opfattelse, at det vil være vanskeligt at tage en enkelt af disse problemstillinger ud af sammenhængen og løse den isoleret. Dette gælder både emnemæssigt og tidsmæssigt.

CD mener at være vidende om, at der for tiden finder boligpolitiske forhandlinger sted, forhandlinger, som måske oven i købet om kort tid står foran en afslutning. Det er fremgået af dagspressen, at man også under disse forhandlinger har fremført hele problematikken omkring beskatningen af produktionsjord, og det er endvidere fremgået af dagspressen, at problemet med beskatning af produktionsjord har været draget med ind i forhandlinger, der i øjeblikket finder sted under indenrigsministeriet i et særligt udvalg, der beskæftiger sig med at finde en fornuftig løsning på udformningen af en arealafgift. Det vil sige, at der her er en række uafklarede spørgsmål, som har en direkte sammenhæng med den sag, der er forelagt her i dag.

Det er ikke centrum-demokraternes opfattelse, at en løsning af det spørgsmål, vi nu står med her, skal udskydes på ubestemt tid. Vi ved imidlertid, at der alligevel i denne sag skal finde et udvalgsarbejde sted, som vil tage nogen tid, og så har vi mulighed for at høre, hvilket resultat man kommer til i de boligpolitiske forhandlinger og i udvalget under indenrigsministeriet vedrørende en arealafgift. Når disse ting er afklaret, foreligger der muligheder for at træffe en afgørelse.

Hvis det imod forventning skulle vise sig, at ingen af de forhandlinger, der finder sted, fører til noget positivt resultat, må vi indrømme, at der foreligger en ny situation. Så vil vi muligvis gerne vende tilbage til en selvstændig vurdering eller en isoleret vurdering af den her forelagte problematik vedrørende beskatning af produktionsjord.

Endelig vil jeg gerne gøre den tilføjelse, at de ovennævnte synspunkter har jeg som anført fremført på CD-gruppens vegne. Som man vil kunne forstå, har jeg som landmand interesser, der gør, at jeg i denne sag i givet fald ville være villig til personligt at indtage et lidt andet

[Hans Chr. Jepsen.]

standpunkt. Jeg skal således ikke lægge skjul på, at jeg har den personlige opfattelse, at man egentlig godt kunne fremme denne sag isoleret, men jeg finder det rimeligt, at jeg, da jeg i øjeblikket sidder i en 4 mands gruppe, i første omgang fremstiller gruppens synspunkter og så tager stilling til en eventuel ny situation, når den til sin tid foreligger.

Wilhelm (VS):

Dette lovforslag fra venstre går jo i alt væsentligt ud på at fritage landbruget for en skat på 350 mill. kr. om året. Det, jeg synes er interessant, er den situation, dette forslag dukker op i; ja, jeg ved godt, det også var der sidste år, men nu igen. En isoleret fritagelse af landbruget for 350 mill. kr. årligt i skat i en situation, hvor landbruget ser ud til at være mere lukrativt end nogen sinde, hvor de sidste oplysninger, vi har om handelspriser på landbrugsejendomme, hvis jeg da ikke husker meget galt, er, at de jævnt hen ligger 80-100 pct. højere, end de gjorde ved 15. vurdering for bare 3 år siden, hvilket selvfølgelig er et udtryk for indtjeningsmulighederne, for en værditilvækst, som simpelt hen er en afspejling af indtjeningsmulighederne med støtteordninger og ting og sager i landbruget.

I forvejen var det jo sådan, at stigningerne i priserne på landbrugsejendomme slog alle rekorder op til 1973 med 15. vurdering, at man dels havde forventningerne om EF-medlemskabet, dels nåede at tage det første år derefter og fik det til at smitte af på den vurdering, der blev lavet i 1973. Nu ser vi altså igen en periode, som allerede bedømt ud fra de første 3 år af de 4 viser rekordstigninger i disse handelspriser på ejendommene.

Op så kommer venstre og foreslår en skattelettelse på 350 mill. kr. lige netop til denne sektor. Jeg synes, det må være rimeligt, som en anden - jeg husker ikke hvem - har forsøgt i debatten her i dag, at afkræve venstre svaret på: hvem har man tænkt sig skal betale de 350 mill. kr.? Er det de lønarbejdere, som man er ved at påtvinge en lønstigningsramme på maksimalt 2 pct., hvilket, som det efterhånden er gået op for alle, i realiteten er en reallønsnedgang? Er det dertil, man vil overføre disse dele af de nødvendige skatteindtægter? Eller er det ved besparelser, som selvfølgelig rammer præcis den samme gruppe i henseende til forringet service eller forhøjede takster på for-

skellige leder og kanter? Det synes jeg venstre skylder et svar på, da man overhovedet ikke nævner den type problemer i bemærkningerne til lovforslaget.

En skattelettelse for landbrugsejendommene på 350 mill. kr. pr. år betyder med de nuværende låne- og rentevilkår omtrentlig en værdistigning for disse landbrugsejendomme - for vi ved jo, at sådanne lettelser kapitaliseres på priserne - på 2-3 mia kr. Det er et ekstrabeløb, som uundgåeligt vil lægge sig oven på de handelspriser, vi allerede har set vise rekordstigninger, og det er et ekstrabeløb, som uundgåeligt vil belaste aktive landbrugere i næste generation, altså vanskeliggøre overtagerne og gøre det vanskeligt for unge landmænd overhovedet at få det til at løbe rundt med de handelspriser, der er på ejendommene.

Jeg synes, det var interessant, at indenrigsministeren i sine bemærkninger til lovforslaget røbede lidt af det, der foregår i de hellige haller omkring boligforligsforhandlingerne; det er jo ikke meget, der siver ud om de vigtige sager, der sker dér. Men i boligforligsforhandlingerne inddrager man altså sådanne ting som arealafgifter. Vi har nok set et enkelt pip om det i dagspressen, men nu er det altså blevet bekræftet af et regeringsmedlem, at man faktisk har inddraget disse ting.

Jeg er godt klar over, at det ikke hjælper meget, men jeg vil alligevel sige det: vi må advare på det skarpeste mod, at socialdemokratiet yderligere pantsætter sig på denne måde og udvider boligforligets område mere og mere. Vi ved jo fra tidligere erfaringer, hvad det betyder. Så giver man venstre, og så giver man 3 eller 4 andre partier vetoret på alt, hvad der har med disse ting at gøre i fremtiden. Det har jo været formelen, man har anvendt ved boligforliget, at så havde disse partier vetoret på alt, hvad der lå inden for dette forligs rammer, og nu udvider man altså rammerne med noget, som i hvert fald intet har med boliger eller for den sags skyld med boligbeskatning eller med boligudgifter at gøre, nemlig jordbeskatningen for landbrugsejendommene.

Om det lovforslag om dækningsafgiften, der, som mange har påvist, helt uretmæssigt er knyttet til det andet, kan jeg sige, at det er vi også imod. Det er ikke rigtigt, som flere har sagt her, at det er frivilligt for kommunerne; det er kun rigtigt til en vis grad. Vi har observeret, at DKP i går har fremsat et forslag, der går en anden vej med dækningsafgiften, og jeg

[Wilhelm.]

røber ikke for meget ved at sige, at vi tværtimod vil støtte den tendens. Dækningsafgiften er jo ikke nogen frivillig kommunalsag; der er loftet ved den ene procent, og det er noget, som kraftigt forhindrer kommuner som København og Århus, store byer i det hele taget, som har et betydeligt antal forretningsejendomme, i overhovedet at tage en skat fra denne del af deres beboere, som står i noget som helst rimeligt forhold til, hvad de pådrager kommunen af udgifter til serviceydelser og ting og sager.

Vi vil altså gå imod lovforslaget om ophævelse af dækningsafgiften og tværtimod støtte enhver tendens i retning af, at kommunerne får mere kommunalt selvstyre med hensyn til at gå ud over den ene procent i dækningsafgift.

Ordføreren for forslagsstillerne (Aksel Pedersen) (V):

Lovforslaget om produktionsjords fritagelse for amtstueskat er ret identisk med det forslag, vi fremsatte i sidste samling, og jeg vil derfor henvise til min ordførertale dér.

Der er dog en ændring, idet overgangsbestemmelserne nu er, at man simpelt hen går over til den nye form. Sidste år havde vi jo et år tilbage, hvorfor det ville være rimeligt ligesom at dele tingene op. Den baggrund mangler i år.

I lovforslaget fastholder vi beskatning af de arealer, hvorpå landbrugets driftsbygninger og beboelsesbygninger ligger, og ligeledes af have og det, man kalder de værdier, der ligger omkring gårdene.

Da det nok på nuværende tidspunkt vil være vanskeligt at få disse arealer udskilt til den kommende vurdering, kan det blive nødvendigt at finde en beregningsform, hvorefter beskatningen i første periode kan finde sted, men det må jo være noget, vi skal se på i udvalget.

I lovforslaget henvises også til lovforslaget om ophævelse af dækningsafgift for private erhvervsjendommers forskelsværdi. Jeg har hørt mange, der bare har sagt dækningsafgift. Nu skal man jo lægge mærke til, at der er en forskel på, om det er dækningsafgift som sådan eller det er dækningsafgiften af forskelsværdien af ejendomsværdien. Disse dækningsafgifter er en særskat på produktionen i lighed med grundskatterne. Man kan forstå, hvis der er visse kommuner, der ønsker at bibeholde disse for dog at få en direkte skatteindtægt af virksom-

hederne, men det vedkommer egentlig ikke virksomhederne som produktionssteder, idet virksomhederne jo skulle producere uafhængigt af, hvor de var anbragt her i landet.

Der blev spurgt om beløbsstørrelsen. Hvis mine oplysninger er rigtige, skulle det være ca. 135 mill. kr.

Venstre er dog ikke blind for, at en del større byer her i landet har specielle problemer. Jeg mener bare ikke, at de vedkommer det principielle her, at man skal belaste produktionen med skatter, der forringer konkurrenceevnen. Det må være andre steder, man skal løse disse problemer. Det er nemlig fælles for de to foreliggende forslag, at vi med dem ønsker at billiggøre produktionen, idet en hvilken som helst særskat, der hviler på en produktion, vil være med til at fordyre den og vanskeliggøre konkurrencen. Man taler så meget om, at det vil komme til at hvile på andre skuldre, men man skulle måske se mere på, at vi ved at gøre vore virksomheder konkurrencedygtige vil være med til at skaffe arbejde, som vil gavne de samme skuldre, som man her taler om det vil komme til at hvile på.

En anden ting synes jeg også at de fleste elegant har sprunget over, og det er, at efter 16. almindelige vurdering vil man komme ind i en ganske ny situation med hensyn til disse skatter. Nu kan vi komme tilbage til, at der foregår andre forhandlinger om disse, men jeg vil dog i den forbindelse ikke undlade at nævne, at de skatter, vi ønsker at fjerne, vender den tunge ende nedad, idet de jo kun har fuld virkning, hvor ingen indkomst findes.

Til hr. Hagen Hagensen vil jeg sige, at det er rigtigt nok, at vi har lov til at skubbe et dårligt år videre frem, men hvis der nu kommer to eller tre dårlige år, så er det ikke meget bevendt for de folk, der har de dårlige indkomster.

Jeg har i øvrigt en fornemmelse af, at grundskatternes asociale virkning åbenbarer sig mere og mere for socialdemokratiet, og det ville da glæde mig, om den forståelse ville give lovforslagene en forholdsvis lettere gang end den, der er givet udtryk for her i dag.

Jeg har nok hæftet mig ved indenrigsministerens ord om, at han ønsker at forhandle videre med de partier, som jo nu er i gang med en forhandling om hele problemet om amtsgrundskylden. Det er klart, at vi deltager i de forhandlinger og dér i første omgang vil føre de forhandlinger. Med hensyn til de produkti-

[Aksel Pedersen.]

onsafgifter, som fru Aase Olesen nævnte, er vi ikke ganske afvisende, og vi er parate til at gå ind i en forhandling om hele projektet, men nu har vi fremsat lovforslaget, og så kan vi arbejde videre, selv om det skulle gå i stykker med forhandlingerne i indenrigsministeriet.

Hr. Ove Hansen og hr. Wilhelm var inde på, at dette var en gave til bønderne. Må jeg lige have lov at nævne, at landbrugsministeren, jeg tror, det var over for Randers Dagblad, har udtalt, at det ikke var grundskatter og kapitalvindingskatter, der forringede landbrugets vilkår. Det kunne godt få mig til at stille det spørgsmål: hvad er det så, der gør, at det hollandske landbrug går så stærkt frem og det danske landbrug står stille? Der er andre faktorer, dem er jeg også klar over, men det her er også faktorer, som det hollandske landbrug ikke arbejder med, og alle ved, at det hollandske landbrug på et areal, der ikke er meget større end Jylland, i dag producerer betydelig mere, end det danske landbrug gør, og de har for ganske få år siden ligget bag. Der må være en årsag, og man skal søge den årsag, for hvis landbrugets produktion går væk, kan det godt være, at de skuldre, som man mener her vil blive belastet, vil blive belastet endnu hårdere, når man skal mangle den indtægt for landet som helhed.

Så sagde hr. Ove Hansen, at det var pakket godt ind. Det er muligt, at det er pakket godt ind, at andre skal betale det, der ikke kommer ind, når man fjerner en skat, men jeg regner med, at vi alle her i tinget er klar over, at hvis vi tager en indtægt til staten væk, må den findes på et andet sted eller også gå ind i en besparelse i stedet for.

Hr. Maisted kom med en noget kryptisk bemærkning om, at vore forslag var for ensartede. Den kan jeg ikke klare sådan umiddelbart og må måske bede om en forklaring på det.

Jeg skal ikke kommentere ret meget mere, hvad der er blevet sagt. Jeg vil stadig væk pege på, at 16. almindelige vurdering vil give en stigning på ca. 100 pct. for landbrugets grundværdier, og det vil så sige en tilsvarende stigning i skatterne.

Fru Kristine Heltberg henviste til det hollandske landbrug, og det er klart, som jeg nævnte, at det er noget af det, vi i høj grad hæfter os ved. Der må være en begrundelse, og hvor er begrundelsen? Det må jo have noget

med klimaet at gøre, og det må nok være det økonomiske klima, for det andet er da det, vi har kørt med hele tiden, sådan da.

Jeg vil lige til hr. Hans Chr. Jepsen sige tak for det tilsagn, han kom med. Det var i det mindste en fornuftig begrundelse, og de konservative skal have tilsvarende tak.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg skal ikke forlænge debatten, men man kunne jo begynde at filosofere lidt over, om man, hvis landbruget blev fritaget for skat på produktionsjord på 350 mill. kr., havde løst alle problemer for landbruget også i henseende til det hollandske landbrug. Det skal jeg nok lade være med at komme nærmere ind på, men jeg må sige til hr. Aksel Pedersen, der var inde på, at på grund af fradragsretten var ejendomsskatterne uretfærdige, at vi kunne så diskutere, om ikke vi skulle ophæve fradragsretten for ejendomsskatterne, så vi fjernede den uretfærdighed og så i givet fald fandt ud af noget andet.

Men det, der i og for sig bragte mig herop, var fru Ritta Ahms spørgsmål om, hvad dækningsafgiften gav samlet. Jeg kunne aldrig drømme om, at hr. Aksel Pedersen ville gøre sit forslag om dækningsafgiftens ophævelse så lyserødt, som da han nævnte de 135 mill. kr. Det er 240 mill. kr. Sammenlagt med de 350 mill. kr. er det altså 600 mill. kr., vi i øjeblikket taler om skal betales af andre.

Maisted (FP):

Til hr. Aksel Pedersen. Jeg mente såmænd blot med udtrykket »ensartede«, at det var tilsvarende det, der kom sidste gang. Men det, jeg spurgte om, og som jeg synes er lidt mere interessant, er venstres principielle indstilling, idet de i fremsættelsestalen sidste gang sagde: det skal præciseres, at venstre finder, at erhvervslivets faste skatter i højere grad bør afløses af afgifter. Og så var det, jeg spurgte: hvad er det for afgifter, venstre vil indføre? Jeg forstår, at dette forslag formentlig aldrig vil komme til realitetsbehandling, da det indgår i nogle andre os ukendte forhandlinger, men det, der kunne være interessant, var at få at vide af venstre, hvad det er for afgifter oven i alle de andre, vi har fået indført, man nu vil have indført.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Boligudvalget (14/10 76):

Udtræder: Knie-Andersen

Nyt medlem: Brøndlund Nielsen

Udv. om offentlige arbejder (14/10 76):

Udtræder: Knie-Andersen

Ny stedf.: Lykke Kristensen

Udenrigsudvalget (14/10 76):

Udtræder: Knie-Andersen

Ny stedf.: Lykke Kristensen

Det udenrigspolitiske nævn (14/10 76):

Udtræder: Knie-Andersen

Ny stedf.: Lykke Kristensen

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 15. oktober, kl. 11 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Glistrup.*
- 2) *Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.*
- 3) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om beskatning af pensionsordninger m. v. [af Stetter m. fl.].
- 4) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af ligningsloven [af Stetter m. fl.].
- 5) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven [af Stetter m. fl.].
- 6) *Første behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. [af Aksel Pedersen m. fl.].
- 7) *Første behandling af:*
Forslag til folketingsbeslutning om flytning af beregning og opkrævning af kildeskat fra arbejdsgivere til pengeinstitutter [af Anders Andersen m. fl.].

Mødet hævet kl. 15.07.